

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek. Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pléhn Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek. Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfize-
lések és a lap szétküldésére
vonalkozó felajánlások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. |

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 9. szám.

Péntek, január 12.

Az obstrukció.

— január 12.

Az obstrukció, sajnos megint aktuá-
lissá kezd lenni. Még legfőleg két-három
heti rendes parlamenti munka s aztán is-
mét kitör az anarkia, kitör az obstrukció.
Legalább így fenyegetődik a Justh-párt,
amely már elvesztette minden józan poli-
tikai belátását.

Az újból fenyegető parlamenti anar-
kiában, csak az az egy a vigasztaló, — már
amennyiben egy szomorú és végzetes poli-
tikai irányzatban valamit vigasztalónak
lehet venni — hogy az obstrukció érvei
hovatovább nevétségesebbek lesznek s ez
a nevétségesség fogja végre is megölni.

A tuzások sokszor vihették és vitték
is az országot szerencsétlenségbe, de csak
addig, míg tévedéseikben is a „fenséges-
nek“ látszatával tudtak takarózni. De mi-
helyt lecsusztak arról a magaslatról, me-
lyen tévedéseik dacára is imponálni tud-
tak, mihelyt megtették azt a lépést, amikor
a tuzások kómikussá kezdenek válni: —
akkor a tuzások azonnal megszűnnek ve-
szedelmessé lenni és csak idő kérdése,
hogy mikor fulnak a köznevetésbe.

A gyilkoló komikumnak ily félreis-
merhetetlen tünetei azok, melyek azonban
az argumentumokban jelentkeznek, me-
lyekkel mostanában, a parlamenti feyver-
szünet vége felé, egyes ellenzéki lapok a
technikai obstrukció eddigi hőstetteit igaz-
ozolni és az ezután újra kezdendők, ille-
tőleg folytatandónak beharangozni igye-
keznek.

Azzal az égbekiáltó könnyelműséggel

szemben ugyanis, melylyel az ország biz-
tonságának, a hadsereg fölszerelésének és
hareképségének föltételeit készletetik és
halogatják: olyképp akarják az országot
megnyugtanni, hogy a technikai obstrukció
tulajdonképpen áldást hozó volt az or-
szágra nézve! Mert egyfelől meggátolta,
hogy a véderőreformmal járó nagyobb
terhek már a költségvetésbe is beállítas-
sának, másfelől megakadályozta, hogy „a
német külpolitika a marokkói kérdésben
átcsapjon a háborús politika terére“. És
mindezt a technikai obstrukciónak köszön-
hetjük.

Lehet-e az ilyen argumentumokkal ko-
molyan szóba állni? Lehet-e komolyan vi-
tatkozni afölött, hogy a Sybilla könyvekkel
lefolyt vásár a jó üzletek közé tartozott-e?
Lehet-e komolyan vitatkozni afölött, hogy
vajjon a német külpolitikát akkor tudjuk-e
jobb befolyásolni, ha hareképes had-
seregiünk van, vagy pedig akkor, ha
nincs?

Nem. Ilyen argumentumokkal komo-
lyan szóba állani nem lehet. Ezeket az argu-
mentumokat esupán idézni kell. Mert ez
annyit tesz, mint átadni azokat a leggyil-
kolóbb kómikumnak, a köznevetésnek.

**A hadügyminiszterium sajtóosztályának
új főnöke.** Bécsből jelentik: Preanfeldi Lustig
Henrik 99. gyalogezredbeli vezérkari őrnagyot
a hadügyminiszterium sajtóosztá-
lyába a sajtóügyi csoport vezetőjévé ne-
vezték ki. Lustig őrnagy, aki éveken át a
sajtóosztály élén állott, ezzel rövid csapat-
szolgálat után ismét a hadügyminiszterium
sajtóirodájába tér vissza, ahol már kitűnő
szakképzettségről tett tanúságot, különösen
az annexiós konfliktus nehéz idejében és
ahol örömmel fogják ismét üdvözölni.

„TORONTÁL“ tárcája.

A szerelem árnya.

Egy idős rokonom betegsége egykor
hozzászólított a családi penzióba, hol meg-
huzta magát. Ott maradtam pár napig él-
tes egyének, mindenek fölött nők társasá-
gában, kiknek a néhai vagyon romjai nyu-
godalmas menedékhelyet biztosítottak.

De különösen mindjárt kezdettől egy
pár kötötte le figyelmemet. Képzelnék el
valami nagyon távolit, okorit, divatból ki-
mentet, ama látományok egyikét, minőket
felkeltenek lelkünk előtt a mult századok
festményei, réz karcai.

Egyfelől egy kedves öreg asszonyt, 80
évest talán, kis termettel nem nagyon rán-
cos, még rózsás arccal, arcéllal, melyen áll-
hatatosan megmaradt a tagadhatatlan szép-
ség nyoma, kacér, mosolygó, gyermeces,
s egyszersmind nőies mosollyal, annak a
mosolyával, ki szép, megbámult, boldog
volt és aki megőrizte annak az illúzióját,
hogy örökké az.

Másfelől egy hasonló koru aggastyánt,
magas sugar termettel, ősz hajjal, hosszú-
kás, gondosan borotvált arccal. Nem tud-
nám megmondani, mit bámultam inkább,
azt a modort-e, melylyel a kis asszonyt ki-
szolgálni szorgoskodott vagy azt az arcot,
mellylyel ez utóbbi amannak a figyelmessé-
gét fogadta, mintha ezek mindmegannyi

irigylet kegyek lennének, melyekben egye-
dül csak őt részesítette.

— Philemon és Baucis! mondtam a
rokonnak, amint ismét felmentem hozzá.

— Nem, mondta ő. Csupán a véletlen
hozta őket össze, nagyon hosszú elszakítás
után. Csak két hónapja, hogy a férfi ebbe
a penzióba jött, hol a nő már közel egy év
óta lakott. Sőt valóságos színi jelenet volt,
mikor az új lakó felvételért irt az inté-
zetbe.

A név megdöbbenetette az asszonykát.
Látni akarta a férfi irását, felismerte és
olyan izgatottság vett erőt rajta, hogy be-
zárkózott a szobájába azzal az ürüggyel,
hogy nem jól érzi magát, mindaddig, míg
egy napon az ablakából megpillantotta az
aggastyánt a kertben, előregedve őt is.
Erre kétségen kívül beletörődött az idő mu-
landóságába és kicicomázva, sőt egy kissé
kirizsporozva is rászánta magát, hogy el-
árulja előtte jelenlétét és várja annak a
látogatását.

Másnap még nagyobb érdeklődéssel
figyeltem meg őket. Mik lehettek egymásra
nézve? Egykori szeretők? Nem, bizonyára!
Inkább azt mondta volna az ember, ha nem
lett volna gyűlöletes az ilyen gondolat ab-
szurditása, két jegyes. Egyszerűen két sze-
relmes, kik ahelyett, hogy jövőt kreálná-
nak, bizonyos tekintetben multat kreálnak.

A nő gyorsan kimagyarázta magát a
szemeim előtt. Járása, mosolya tisztán le-
leplezte őt. A gyermek és a fiatal nő ügyet-

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyv-
tár nyitva van minden nap délután 5 órától
este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2
órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap,
szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap
reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak ré-
szére nyitva van, hölgyek részére minden
hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 órá-
ig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig
urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden
nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől
este 7-ig nyitva.

— Személyi hir. Dr. Dellimatics Lajos
főispán hivatalos ügyekben ma Temes-
várra utazott, ahonnan holnap este tér
vissza Nagybecskerekre.

— A megyei főjegyző üdvözlése. Meleg
ovációban volt ma része dr. Vinczehidly
Ernö m. főjegyzőnek. Ma volt ugyanis
Ernö napja s ez alkalomból minden körből
szeretettel köszöntötték a vármegye kiváló
főjegyzőjét. Így üdvözölték őt a vármegye
tisztviselői, a kulturegyesület igazgató-
sága, a torontáli atletikai klub s azonkívül
vendégszerető házában tisztelőinek, ismerő-
seinek egész serege halmozta el szerencse-
kívánataival a főjegyzőt mai nevenapja al-
kalmából.

— Az orsz. énekelőfelügyelő Nagybecskere-
ken. Hackl N országos énekelési szakfelügyelő
tegnap Nagybecskereken tartózkodott és
megvizsgálta az állami polgári és az elemi
iskolai énektanítást. A szakfelügyelő ez al-
kalmal módszeres megbeszélést tartott
az áll. elemi iskolai tantestülettel.

— A jótékony nőegylet estélye. Az ütöt-
kopott városi színház ugyancsak esodálko-
zik azon a nagy sürgés forgáson, amely
most benne télviz idején uralkodik. Az el-
nyitott színpadot szerény munkáskezek di-
szítik s holnapra olyan pompába öltöztetik,
hogy méltán bámulhatnak rajta az öreg
színfalak. A jótékony nőegylet holnapi

lenségei voltak észlelhetők rajta, ki tudja,
hogy minden mozdulatát megbocsáthatóvá
teszi annak a keesessége.

Folytonosan hullatta a földre az asz-
talkendőjét, zsebkendőjét, keztüjjét, legye-
zőjét a királynő hanyagságával, aki tudja,
hogy egy sereg imádó áll mögötte, hogy
egymással versengve adja fel neki. Szóval
tovább élt egy hajdani életet, melyet illu-
zióból meghosszabbított. Az egykori hódolat
képzületében még mindig körül látszott
őt venni, körül hullámsani kéjes lég-
körével.

Ez az utolsó szerelmes az összes fér-
fiak és egyszersmind az összes szerelmek
voltak rá nézve; visszaadták neki a diada-
lok visszhangját, az imádat büszkeségét és
azt az örömet, hogy mint valami istennő
boldogságot áraszthat maga körül. Es
ugyan mi rejlett a regényök mélyén?

Erről csak elutazásom napján világo-
sodtam fel. Áthaladtam a kerten, hogy az
ajtóhoz jussak, mikor magam előtt láttam
az aggastyánt a faszorban. Amint bucsut
vettem tőle, a kedves öreg asszonyra mu-
tatott, amint egy zsöllyében az árnyékban
ült. Elaludt benne. Az aggastyán örködött
ez álom felett. A közlékenység szükség-
érzése fogta hirtelen el. Elharapott szavak-
kal, felkiáltásokkal, meghatott kézmozdu-
latokkal kezdte:

— Elmondták önnek, ugy-e bár a kü-
lönös kalandot, találkozásunkat itten?...
Oh, mikor ide jöttem, azt hittem, hogy

nagy műkedvelői estélyére készül a nagy szinpadis disztés s egyrészt Bence Antal butorait hordják és rendezik, hogy „Asasok” előadásának szintere minél kifogástalanabb legyen, másrészt az Eisenstädter cég bőkezűségéből Fischer Miklós üzletvezető öltözeti pazar pompába a szinpadot a „Babatündér” előadására. Az előadásra az utolsó próbák folynak s a beavatottak szerint olyan sikerrel, hogy az előadás külsőleg és tartalmilag is szenzációt fog kelteni. Itt említjük meg, hogy a vasárnapi második előadásra, amely a rendes színházi helyérek mellett fog lefolyni, a jegyek szombat estig Mangold könyvkereskedésében, vasárnap pedig a színház nappali pénztáránál vásárolhatók.

— **Halálozás** Özv. Horovitz Róza urnó e napokban Nagybecskereken 66 éves korában meghalt. Az elhunytat, akiben Büchler Hugó állami tanító anyósát gyászolja, tegnap délután temették nagy részvét mellett és a gyászszertartás után dr. Klein Mór főrabbi megható gyászbeszédében bucsuztatát el a hallottat.

— **A jótékony nőegylet köréből.** A nagybecskereki jótékony nőegylet választmánya tegnap ülést tartott, melyen a szegények között 424 koronát osztottak ki.

— **Nők a Kaszinóban.** A nagyikindai asszonyok kaszinói szereplése még mindig foglalkoztatja az embereket. És pedig nemcsak Nagyikindán, hanem a sajtó révén egyebütt is. A nagyikindai asszonyokat az érdeklődés nem bántaná, de bántják őket az újságok tréfás vagy csufoló megjegyzései. Most ez ellen tiltakoznak s így megint az újságba kerül a szereplésük. A nagyikindai kaszinóhölgyek ugyanis nyilatkozatot küldtek be a Nagyikindán megjelenő „Felső Torontái Közlöny” szerkesztőségének s ebben magyarázzák meg cselekedetüket. A nyilatkozat olyan energikus és határozott, hogy még innen megszűröl sem merünk vele vitába szállni, hanem a történeti hűség kedvéért egyszerűen adjuk itt a nagyikindai kaszinói hölgyek nyilatkozatát, amely a következő:

Tisztelt Szerkesztő ur!

A megtévesztett közvélemény érdekében kérjük, legyen szíves e pár sornak becses lapjában minden kommentár nélkül helyt adni.

Ugy a helybeli, mint néhány vidéki és fővárosi lap, jónak látta a nagyikindai asszonyok azon kérése felett, hogy a hét egyik délutánján a kaszinóba mehessenek — gunyt üzni és hogy tőlünk teljesen távol eső eszméket vessen fel. De egy sem érezte meg a tréfa alatt, azt a nemes és

mindennek vége rám nézve!... És ő... Tudja-e, hogy több, mint ötven évre megy vissza?

Karját az enyémbe fonva magával vont szeliden a fasorban s miközben időről-időre gondos tekintetet vetett az alvóra, engedett az emlékek unszolásának.

A történet nagyon egyszerű, nagyon tiszta volt. Már házasként voltak mind a ketten, mikor megismerkedtek egymással. Szerelmük szívós, diszkrét, reménytelen és céltalan volt. Aztán az élet elválasztotta őket. Gyermek születtek, meghaltak, hitvestársak is eltűntek.

Es e változandóság közepette, az öröme a gyászok közt a férfi mindig megőrizte kitörhetetlen emlékét, édes buszragyogó vízióját annak, akit kétségen kívül nem lát többé soha. Nem szűnt meg szeretni gondolataihoz társítani őt. Mint szerető feledte volna őt, de mert csak álom volt, szerelme megmaradt lerombolhatlanul, mint az eszmény maga. Miután a kedves asszonyka semmi sem volt rá nézve, mindenévé lett.

Az aggastyán hosszú sápadt kezei kissé reszkette emelkedtek fel, míg tekintete az egykori képeket követte.

— Oh, ha tudná ön, milyen szép volt abban az időben.

Es ime erőlködni kezdett, hogy leírja őt. Gondolatai által elragadva utánozta királyi járást, bájos mozdulatait. Egy pár lépést tett magában feszesen kiegyenesedve felfogva a képzelte ruhaszályt, mozgatva a legyezőt. Majd hirtelen visszaesett a va-

gazdaságos intenciót, mely az asszonyokat erre a lépésre vezette.

Miért is kértük mi a kaszinóbajárást? Először is azért, hogy ott szépirodalmi és politikai lapot olvashassunk. Talán ez nem tetszik a „szerkesztő” uraknak! Meg tesszük nekik azt a szívességet, hogy az ő lapjukat nem olvassuk, — de a vasárnap megjelenő szépirodalmi és napilapokban mi hétfő délután is tudunk gyönyörködni.

Ahhoz pedig nem kell bővebb magyarázat, hogy miért nem olvasunk otthon? — De minden félreértés kiküszöböléséért ki mondjuk, hogy azért, mert nincs módunkban lapokat járni.

Másodszor kiakarjuk kerülni a költséges vendéglátást. Elmúlt már az a boldog idő, midőn csak úgy roskadozott a megérakott asztal a sok jótól. Nehéz az élet — még akinek futná is a lakmározásra, tapintatból nem hív vendéget, hogy ne kelljen azt a meghívottaknak viszonzni. — S ha még a költségeket nem is néznők, kinek van ma oly eselédje, aki a háziasszonyt a vendéglátás gondjaitól felmentené. — Nem szórakoztatja, csak kiszolgálja ma a háziasszony a vendégét.

S ha meghívás nélkül teszünk látogatást, vagy nem találjuk otthon akit keresünk, akkor a mi időnk vesz kárba, vagy a legrosszabb időre érkezzük s akkor a házaikat tartjuk fel sürgős munkájukban. Mivel pedig gondolkozó, társas lény még az asszony is, azért jutott eszünkbe, hogy a kaszinó lesz az a hely, ahol mindnyájan találkozhatunk anélkül, hogy ezzel alkalmatlanságot s költséget okoznának egymásnak. Vagy jobb lenne, ha a „füstös” kaszinó helyett a még füstösebb kávéházba mennénk, vagy a cukrászdába ülnénk — és pénzt költenénk?

Csak a kaszinóra vetne az árnyat, ha az oly hely lenne, melynek „füstös” termében nem lenne tanácsos az asszonyoknak belépni.

Mi nyugodt lélekkel léptük át a kaszinó küszöbét és nagyon jól esett, hogy vendéglátó férjeink előzékeny szívességgel fogadtak, mert ez annak a jele, hogy ők, a hírlapi cikkekkel nem azonosítják magukat.

Különbözik oly szent ügy, mely felett gunyolódni nem tudna az, aki akar. Csak ezt akartuk elmondani.

A kaszinóba járó asszonyok.

— **A vidéki rendőrség sorsjátéka.** V pénzügyminiszter a vidéki rendőrség segítő egyesületének sorsjátékára adott engedelmet. Az egyesület célja, hogy ezzel is anyagi alapot teremtsen magának, tagjainak betegség, vagy nehéz hivatásuk körében ért baleset alkalmával való segítésére. esetleg később a vidéki rendőrség tisztjeinek számára leendő nyugdíjpótló felállítására. A sorsjegyek húzásának napját a pénzügyminiszter engedelmé alapján véglegesen ez év május 30-ára tűzték ki.

— **Borkiállítás Nagykomlóson.** A nagykomlósi gazdakör január 18-án saját helyi-

lóságba, szárazan köhécselt, pillanatra elhallgatott s aztán újra kezdte:

— Minő csapás volt, hogy őt itt találtam! Borzasztó volt szembeállítani ekkora álmat a szörnnyü valóval! Oh, első pillanatra kísértetbe jöttem, hogy fussak innen, mert nem akartam, nem láthatam őt másképpen, mint ahogy egykor ismertem. Oh, hogy reszkettem, mikor rászántam magamat, hogy a küszöbét átlépelem! Nos, valóban különös! A szoba felhomályában felismertem az arevonásait. A ragyogásuk nem volt meg többé. De hajh, szívünk, érzelmeink szintén eltompultak; úgy hogy összhang maradt fenn kétségen kívül ezek és azok közt.

A hangja akadozott a meghatottságtól, amint így folytatta:

— Csak árnyai vagyunk immár önmagunknak és szerelmünk csak árnya a szerelemnek... S mindamellett az én boldogságom nem árnya a boldogságnak, határozottan maga a boldogság! Boldogság, mely túlélt annyi hajótörést, mely fényesebben ragyog, mint a csillag vihar után.

Az alvó asszonykának egy mozdulata félbeszakította e pillanatban és ott hagyott. Az asszonyka tényleg felnyitotta a szemét. Szégyenlős nyugtalanság fogta el, amint látta, hogy idegen van közelében. De egy tekintet teljesen rendben levő öltözetre megnyugtatta. Az arca felderült s kedvesen mosolygott. Meghajította a fejét viszonzásul az üdvözlésemre. És én nem találok emlékeim közt meghatóbb képet ennél.

Jean Reibrach.

ségében borvással egybekötött borkiállítás rendez.

— **Aki fölívja a hasát.** Várkonyi János medvesi lakost tegnapelőtt életveszélyes sérüléssel szállították be a temesvári kórházba. A szerencsétlen ember már hosszabb idő óta erős gyomorfájdalmakban szenvedett. Görcsök kínozták és napokig feküdt jajveszékelve. Mult éjszaka ismét erőt vettek rajta a fájdalmak és akkor radikális gyógymódhoz fordult az elkeseredett ember. Egy hatalmas késsel *felívta hasát*. Esméletlen állapotban vitték be a temesvári kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. Gyomorfájása elmúlt ugyan, de alighanem életével fizeti meg a veszedelmes gyógymódot. Az őt kihallgató rendőrtisztviselőnek elmondotta, hogy nem akarta magát megölni, hanem csak a tartóhatatlan fájdalmakat vélte lecsendesíteni, ha sebet ejt a testén. A tátongó vágással meg akarta magát gyógyítani, nem pedig megölni.

— **Veszedelmes cigányok.** Szegedről írják: December közepén a szegedi tanyavilágban tünt fel egy száz főből álló kóborcigánykaraván. A szegedi rendőrség kitoloncolta őket és így Szegedről Martonosra mentek, ahol azonban éppen úgy jártak. Onnét is a határba kísérték őket. Horgos felé mentek erre a cigányok. Utközben észrevették, hogy a felsőtorontáli ármentesítő társulat egyik őrházában az őr felesége magányosan van otthon. Körülfogták az őrházat, bementek és kényszerítették, hogy minden ennyival adjon ki nekik. Az asszony meg is tette és a cigányok nagy lakomához fogtak. Arra azonban nem gondoltak, hogy az asszony az ármentesítő telefonján értesíti a martonosi községőrházat. Eppen javában lakmároztak a cigányok, amikor a martonosi rendőrök megjelentek és körülfogták a karavánt. Martonoson meg akarták lincselni a cigányokat és csak nagynehezen sikerült a rendőröknek a vérengzést megakadályozni. A cigánykaravánt most bekísérték a nagyikindai ügyészség fogházába. Nagyobb baj azonban, hogy a karaván tagjainak jó része ellen nincs vád s így szabadon kell őket bocsátani.

— **Kirabolt postás.** Vakmerő postarablás történt e hét elején a temesmegyei Knéz községben. A postai kiüldönc keiden este mint rendesen gyalog ment ki a közeli vasúti állomásra. A postát és értékeket a kiüldönc egy zsákban vitte. Gyanútlanul haladt az uton, amikor hirtelen hatalmas ütés érte hátulról. Az orvtámadó fejbe vágta a kiüldöncöt, aki eszméletlenül rogyott össze. Azután elrabolta a postászsákot és elmenekült. Több járókelő találta meg a vérebe fagyott kiüldöncöt az út szélén. A esendőség erőlyes nyomozást indított a rabló kézrekerítésére. A postás állapota súlyos.

— **A gyermekek szeretik** azokat a tésztákat, amelyek a dr. Oetker-féle sütőporral izletessé és könnyen emészthetővé vannak elkészítve. Ezért ne készítsünk semmiféle gombócot, fánkot, rétest anélkül, hogy abba megfelelő mennyiségű sütőport ne keverjünk bele. A sütőpor tejet, zsírt, lisztet, tojást és cukrot, tehát az emberi szervezetre nézve szükséges tápanyagokat tartalmaz, a tésztákat jóízűvé, könnyen emészthetővé teszi, amelyek így elkészítve különösen gyermekeknek célszerűbb táplálékot képeznek a husnál és más összetettebb ételeknél. Dr. Oetker sütőporai kipróbált ingyen-receptekkel együtt minden szakmabeli üzletben kaphatók.

Irodalom, művészet.

* **Dohnányi hangversenye.** Nagy estéje volt tegnap Becskerek közönségének. A világ egyik legnagyobb zongoristája játszott városunk közönsége előtt és magával ragadta hallgatóit abba a magasabb légkörbe, amely a művészek igazi otthona. Nem kritika akar e pár sor lenni, csak megemlékezés. Dohnányi művészete nem szorul kritikára. Mindenki megérzi, hogy Dohnányi művész a szó legideálisabb értelmében. A szakértő nem is veszi észre óriási, minden nehézséget legyőző technikáját, mert lefoglalja az, ami az igazán nagy művészek kriteriuma: a megérzéssel párosult megértés. Minden eljátszott darabjában a zeneszerző mellett megláttuk az előadó alakját. Így

hallottuk az Appassionátát, melynek különösen első tétele volt igazán egyéni és ezért legszebb. Schumann poetikus etűdjeinek nagy technikai nehézségeit könnyen győzte, de ezekben is nem annyira az etűdök, mint inkább Schumann romantikája érvényesült. Egy pár aprósággal fejeződött be a koncert. Field gyönyörű A-dur Nocturnje volt az első az apróságok közt, ezután egy nagy poézissal előadott Schubert kompozíciót hallottunk. Chopin volt a program végén: egy prelude, egy mazurka és egy brilláns valse. A nem nagy számú közönség tombolására ráadást is kaptunk. Két saját szerzeményét játszotta el. Egy pajzán humoreszkjét és az ismert és sokat méltatott C-dur rapszodiát. És ezzel befejeződött ez a ritka művészi esemény, amelynek rendezésében Ujlázi Lajos buzgólkodott.

(K.)

* **Pintér Imre** egyetlen művészestélye, melyet a jeles művész **Parlagi Kornélia** szubrette-primadonna társaságában folyó hó 17-én rendez. Mint előreláthatólag zsufozt nézőtér előtt fog lefolyni. A szigoruan családi műsor eleitől végig a legújabb újdonságokkal kedveskedik s a színpadi apróságok egytől-egyig úgy vannak összeállítva, hogy egy mindenképpen sikeres est emlékéit szerezzék meg Nagybecskerek műértő közönségének. A kis művészgárda f. hó 7-én tartotta Pancsován estélyét, ahol emberemlékezet óta annyi közönséget nem látott a társaskör díszterme, mint Pintérék kitűnően sikerült estélyén. Innét a művész-társaság Lugosra és Zomborba látogat el.

TÁVIRATOK.

A költségvetés vitája.

A képviselőház mai ülése. — Az igazságtügyi tárca.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Csöndesen folyik a költségvetés vitája a képviselőházban. Az ellenzék úgy látszik nyújtani akarja a vitát, mert még az igazságtügyi tárcánál is sok szó van följegyezve, úgy hogy januárban aligha kerül tető alá a költségvetés.

A mai ülésen **Náray Lajos** elnök elnököl, akinek előterjesztései után nyomban áttértek

az igazságtügyi tárca

költségvetésének tárgyalására.

Csernák Ernő pártönkivüli függetlenségi indítja meg ma a vitát s beszédében a birói függetlenség intézményes biztosítását s a birák anyagi helyzetének javítását sürgeti. A költségvetést nem fogadja el.

Simonji-Semadam Sándor néppárti bizalmatlansági szempontból szintén nem fogadja el a költségvetést.

Horváth Gyula Justh-párti a birói függetlenség érdekében beszél s a költségvetést nem fogadja el.

Az ülés folyik.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház elnöksége és a pártok között megállapodás történt arra nézve, hogy hogy az igazságtügyi tárca elintézésé után a következő javaslatokat tárgyalják:

A polgári eljárás egyes kérdései, a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkeztetett bírósági ítéletek és egyességek végrehajtása, valamint a esődök tekintetében Szerbiával az 1911. évi március hó 30—17. napján kötött egyezmény becikkelyezése tárgyában az igazságtügyi miniszter törvényjavaslata.

A közönséges büntettek kölcsönös ki-

adatása iránt Szerbiával az 1911. évi március hó 30—17. napján kötött egyezmény becikkelyezése tárgyában az igazságtügyi miniszter törvényjavaslata.

A polgári eljárás egyes kérdései, a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkeztetett bírósági ítéletek és egyességek végrehajtása, valamint a esődök tekintetében Bulgáriával az 1911. évi május hó 31—18. napján kötött egyezmény becikkelyezése tárgyában az igazságtügyi miniszter törvényjavaslata.

A közönséges büntettek kölcsönös kiadatása iránt Bulgáriával az 1911. évi május hó 31—18. napján kötött egyezmény becikkelyezése tárgyában az igazságtügyi miniszter törvényjavaslata.

Justh Gyula 64 éves.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) **Justh Gyula** holnap üli születésének 64-ik évfordulóját s pártja ebből az alkalomból nagy ovációban részesíti. Hír szerint Justh holnap politikai nyilatkozatot is tesz.

Uj szociális intézmény.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Makoról jelentik, a belügyminiszter leiratot intézett Csanád-vármegye alispánjához, amelyben közli, hogy az ottani állami Erzsébet leányárvaházat a kormány be fogja szüntetni s helyette egy nagyobb szabású országos jellegű erkölespedagógiai intézetet létesít züllött leányok megmentésére.

Eitel Frigyes herceg balesete.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, **Eitel Frigyes** herceg tegnap automobilon Potsdamba ment. Útközben a herceg autója összeütközött egy másik autóval és fölborult. A herceg nem sebesült meg, vele utazó kamarása azonban súlyosabb zuzódásokat szenvedett.

A menedékhelyek titkaiból.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, az ottani ugynevezett veteránok menedékhelyén tegnap vacsora közben számos ember hirtelen megbetegedett. A betegek közül eddig öten meghaltak, sokan súlyosan betegek. A vizsgálat szerint a megbetegedéseket a romlott étel okozta.

Életuntak.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) **Magyar Mór** a „Nyugat“ című irodalmi vállalat vezérigazgatója tegnap fölbeltte magát s nyomban meghalt. Hír szerint anyagi bajok iüzték a halálba.

Komáromból jelentik, hogy ott **Neumann Géza** fakereskedő agyonlötte magát. Tettének okát nem tudják.

A hóvihar áldozatai.

Budapest, jan. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Kolozsvárról jelentik, **Hadnagy György** kajántói lakos öt társával gyalog a szomszéd városba igyekezett. Útközben óriási hóvihar lepte meg őket s valamennyiüket eltemette. Mikor másnap fölfedezték őket, már halottak voltak.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata január 12.

Buza (áprilisra)	23.46—
Buza (májusra)	—
Rozs (áprilisra)	20.76—
Zab (áprilisra)	19.34—
Tengeri (májusra)	17.04—

Közgazdaság.

Közyülési naptár.

Január 14. Nagykomlósi népbank részvénytársaság.
18. Törökkanizsai közp. takarékpénztár mint rt.
20. Torontálmegyei takaré- és hitelbank.
20. Zichyfalvai takaré- és hitelegylet mint rt.
20. Törökbecsei Néptakarékpénztár rt.
21. Melencei takarékpénztár.
21. Torontáli Agrárbank rt.
22. Szerbíttebei legelőbirtokosok bankja
23. Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet.
27. Ittebei takarékpénztár rt.
28. Párdányi takarékpénztár mint rt.
28. Első torontálszécsányi takarékp. mint rt.
28. Ipar és kereskedelmi bank rt.
28. Antalfalvai járási takarékpénztár rt.
Február 11. Nagyteremiai takarékpénztár.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken ma megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 klgr.	10.80 korona.
Kétszeres	„	6.—
Rozs	„	6.—
Árpa	„	7.50
Zab	„	8.80
Kukorica (uj)	„	7.40
Repcse	„	12.30
Széna I.	„	7.—
Széna II.	„	6.—
Szalma I.	„	5.—
Szalma II.	„	5.—
Burgonya 1 klgr.	„	—10
Disznóhus I. 1 klgr.	„	2.—
Disznóhus II. 1 klgr.	„	1.80
Disznósír 1 klgr.	„	1.84
Marhahus I. 1 klgr.	„	1.76
Marhahus II. 1 klgr.	„	1.68
Borjúhus I. 1 klgr.	„	2.40
Borjúhus II. 1 klgr.	„	2.—
Juhus 1 klgr.	„	1.20
Fiatall báránnyus 1 klgr.	„	—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi okt. hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.		óra
Nagybecskereki pályaudvarra.		perc
Temesvár—Versece—Zombolyáról délelőtt	9.28	
Pancsováról délután	5.15	
Budapest—Szegedről reggel	6.32	
Budapest—Szegedről délután	5.04	
Szegedről délelőtt	9.42	
Budapest—Nagykikindáról este	9.45	
Szécsányból este	6.40	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		
Zsomb—Versece—Alibunár Temesvárról este	8.15	
Módosról reggel	6.30	
Pancsováról reggel	8.10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8.23	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4.10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9.34	
Szécsányból este	6.40	
INDUL.		
Nagybecskereki pályaudvarról.		
Pancsovára délelőtt	8.10	
Pancsovára este	7.15	
Szeged—Budapestre délelőtt	10.03	
Szeged—Budapestre este	7.21	
Szegedre délután	1.12	
Nagykikinda—Budapestre reggel	5.30	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		
Zsombolya—Temesvár—Versece délután	4.15	
Temesvár—Versece—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3.33	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2.26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11.55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5.25	
Módosra reggel	6.31	
Zsombolyára délelőtt	11.00	

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

literje 36 krajcár

Kapható: Zápolya-utca 1. szám alatt a házimesternél.

A Pesti hazai első takarékpénztár egyesülettel szoros kapcsolatban 1911. évi

Vagyon.

Zár mérleg.

Készpénz és betétek.					
A pénztárban pénzkészlet	— — — — —	281638	58		
Az osztrák-magyar bank girószámláján	— — — — —	68469	79		
A m. kir. postatakarékpénztárnál	— — — — —	17570	35		
Fővárosi pénzügyintézeteknél	— — — — —	8776	—	376454	72
Értékpapírok	— — — — —			1324863	—
Ezeknek függő kamatai	— — — — —			13232	62
Előlegek értékpapírokra zálogívek mellett	— — — — —			5135	—
Fedezett folyószámlai követelések	— — — — —			346576	48
Kamatkozó jelzálogkölcsonők	— — — — —			27450	48
Törlesztéses jelzálogkölcsonők	— — — — —			705121	11
Intézeti törzsház jelenlegi értéke	— — — — —	150000	—		
Tartalékolt értéktöbblet	— — — — —	59641	64	209641	64
4127 db. leszámított váltó	— — — — —			11924794	54
Az intézeti ösztöndíjaiapítvány papirjai	— — — — —			6072	48
Az igazgatósági és választmányi tagok letétei	— — — — —			69000	—
A hivatalnokok biztosítékai	— — — — —			13600	—
Örzési letétek	— — — — —			225492	48
Az 1912. évre előre fizetett kamat	— — — — —			39205	24
Adósok	— — — — —			967973	67
Leltár, berendezés, felszerelés, teljesen leírva	— — — — —				
				16254613	46

Tartozik.

Nyereség- és

Betétek után tértett kamatokért	— — — — —			227521	33
Betéti kamatadóért	— — — — —			22752	36
Egyéb adókért	— — — — —			32120	55
A felügyelő-bizottság és az ügyész állandó díjazásáért	— — — — —			3400	—
Jelenléti jegyekért	— — — — —			2384	—
Hivatalnoki fizetésekért	— — — — —			34079	80
Kegydíjakért	— — — — —			633	32
Lakásbérekért	— — — — —			9200	—
Nyugdíjbiztosítási járulékokért	— — — — —			5722	52
Az üzlet vitelével járó költségekért (posta, távirtda, telefon, irodaszerek, üzleti könyvek, nyomtatványok, hirdetések, fűtés, világítás stb.)	— — — — —	7453	81		
Egyéb költség (könyvtár, tagsági díjak, bélyegek stb.)	— — — — —	1031	48	8485	29
Adakozás jótékony- és közczélokra az év folyamán alatt	— — — — —			756	—
Időközben tőkék után fizetett kamatért	— — — — —	263938	07		
Ebből levonotván az 1912. évre előre fizetett visszleszámitolási kamat	— — — — —	39205	24	224732	83
Veszteség leírásáért	— — — — —			13774	29
Nyereség egyenleg:					
Elővitel az előző évről	— — — — —	5392	18		
Folyó évi tiszta nyereség	— — — — —	193911	29	199303	47
				784855	76

Grósz Géza s. k. igazgató.

Nagybecskerek, 1911. évi

Steinitzer Géza s. k., vezérigazgató.

Bácker Béla s. k.

A z i g a z -

Menczer Lipót s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A f e l ű g y e l ő -

Gyárfás Ödön s. k.

Grandjean Ede s. k., elnök.

Tisztelt közgyűlés!

Alulírottak, mint a Torontálmegyei takaré- és hitelbank felügyelő-bizottságának tagjai tisztelettel jelentjük, hogy izben megejtett rovincsolás és leltározás alkalmával mindenben a legnagyobb rendet észleltük.

Az 1911-ik üzletévre vonatkozó zárószámadásokat, a Mérleg- s a Nyereség- és veszteség-számlát tüzetes szereplő értékeket tényleg megievőknek találtuk.

Az igazgatóságnak a K 199.303:47 f-nyi nyereség hovaforrására vonatkozó határozatához hazzájárulunk és Kelt Nagybecskereken, 1912. évi január hó 4-én.

Kiváló

A f e l ű g y e l ő -

Gyárfás Ödön s. k.

Grandjean Ede s. k., elnök.

csalásban álló „Torontálmegyei takarékpénztár- és hitelbank“-nak zárószámadatai.

s z á m l a.

Teher.

Saját tőkénk:					
Alaptőke 5000 db teljesen befizetett részvény	— — — — —	1500000	—		
Tartalékalap	— — — — —	470000	—		
Házértékcsökkentési tartalék	— — — — —	59641	64		
Árfolyamingadozási tartalék	— — — — —	37342	56	2066984	20
Betétek:					
Takarékpénztári könyvecskékre	— — — — —	5776333	33		
Folyó-számlán	— — — — —	317595	82	6093929	15
Fel nem vett osztalék	— — — — —			2036	—
Átruházott törlesztéses kölcsönök	— — — — —			704587	23
Átruházott jelzálog hitel	— — — — —			750000	—
Tárcaváltók forgalomban:					
1376 drb Osztrák-magyar banknál	— — — — —	1334590	39		
411 drb más intézeteknél	— — — — —	3283478	26	4618068	65
Intézeti ösztöndíj-alapítvány	— — — — —			8000	—
„Steinitzer Géza“ tisztviselői segély-alap, intézeti alapítvány	— — — — —			2100	—
„Steinitzer Géza“ jótekonysági alapítvány	— — — — —			500	—
Letétek	— — — — —			293992	48
Óvadékok	— — — — —			13600	—
Átmeneti kamat	— — — — —			209729	21
Átmeneti házbérvédelem	— — — — —			775	04
Egyedi (singurális) bankhitel	— — — — —			960000	—
Betéti kamatadó-tartalék	— — — — —			11701	88
Jelenléti jegyek és tiszteletdíjak	— — — — —			4784	—
Hitelezők	— — — — —			106209	37
Átmeneti tételek	— — — — —			208312	78
Nyeresemény egyenleg:					
Előírás az előző évről	— — — — —	5392	18		
Folyó évi tiszta nyereség	— — — — —	193911	29	199303	47
				16254613	46

* Az igazgatóság indítványainak elfogadásával 2.086.984 K 20 fillérré emelkednek.

vesztégszámla.

Követel.

Áthozat a múlt évről (adómentes)	— — — — —			5392	18
Bérházak jövedelme (adómentes)	— — — — —			10207	24
Értékpapírok kamatai (adómentes)	— — — — —			53598	79
Idegen pénzüzeteknél elhelyezett tőkék kamatai (70% adómentes)	— — — — —			703	38
Korábban leirt követelésekből befolyt	— — — — —			2679	23
Kamatok és jutalékok	— — — — —	920655	73		
Levonva az 1912 évet megillető átmeneti kamat	— — — — —	209729	21	710926	52
Egyéb jövedelmek	— — — — —			1358	42
				784865	76

december hó 31-én.

A könyveisért: **Feldheim Alfréd** s. k., főkönyvelő.**g a t ó s á g:**

Dr. Mihálovits Ödön s. k.

Weisz Izidor s. k.

Winter J. Lipót s. k.

Nagybecskerek, 1912. évi január 4-én.

b i z o t t s á g:

Mayer Rezső s. k.

Válkay Kálmán s. k.

a lefolyt 1911. évben is megbízatásunkhoz hiven, állandóan ellenőriztük az intézet működését és ügykezelését és a több vizsgálat tárgyává tettük és ennek eredményeként jelentjük, hogy azok helyesek és hogy a mérleg vagyon-rovatában kérjük a t. közgyűlést, hogy úgy a magunk, valamint az igazgatóság működését illetőleg a felmentvényt megadni méltóztassék.

tisztel. lletel

b i z o t t s á g:

Mayer Rezső s. k.

Válkay Kálmán s. k.

Torontáli h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasút menetrendje.

Érvényes 1911. évi október hó 1-től.

Oda.						Zsombolya—Nagybecskerek.				Vissza.				Oda.						Nagybecskerek—Pancsova.				Vissza.					
V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.		S-z.		V-v.	
6018/19		6020/21		6002/1		6012/11		6008		6004/3		6007		6006/5		6014/13		6204		6212		6202		6201		6263		6211	
I-III. osztály						I-III. osztály						I-III. osztály						I-III. osztály											
		80	1015	815	880	ind.	Budapest ny. p. u. (172)	érk.		125	—	715			80	1015	815	880	ind.	Budapest ny. p. u. (172, 178)	rk.		125	—	715				
		210	1149	255	255	"	Szeged (172)	"		953	748	1297			155	1292	"	Szeged (178)	"										
		—	—	150	1116	422	"	Temesvár-Józsefv. (172)	"		796	604	—		351	225	"	Nagykiskinda (174, 178)	"										
		—	—	450	304	530	ind.	Zsombolya (173a, 172, 184)	érk.		628	416	944		810	715	ind.	Nagybecskerek (173, 178)	érk.										
		—	—	456	311	536	érk.	Ujzombolya (184)	ind.		621	408	937		815	720	érk.	Nagybecskerek-bégapart (178, 184)	ind.										
		—	—	500	316	540	ind.	Klári	↑		619	403	932		840	730	ind.	Nagybecskerek-Gyt.	érk.										
		—	—	514	332	554	↑	Kécsa	↑		606	350	917		849	739	ind.	Sándorudvar (173)	ind.										
		—	—	523	341	603	↑	Kurjácska	↑		557	341	903		853	743	érk.	Sándorudvar (173)	ind.										
		—	—	530	349	610	↑	Csene	↑		549	332	858		902	756	ind.	Sándorudvar (173)	érk.										
		—	—	550	408	626	↑	Torontálujvár	↑		540	322	849		914	808	érk.	Erka Zs gmo falva	↑										
		—	—	603	422	639	↑	Óregfalva	↑		510	300	828		948	842	↑	Tamásfalva	↑										
		—	—	614	436	650	↑	Ótelek	↑		454	248	815		1005	855	↓	Torontálözora	↓										
		—	—	622	445	658	↑	Jánosföld	↑		441	238	805		1025	915	érk.	Antalfalva (186)	ind.										
		—	—	633	459	709	↑	Párdány	↑		420	226	752		555	—	ind.	Szamos (186)	ind.										
		—	—	650	520	733	↑	Fény	↑		416	211	737		650	1030	916	ind.	Antalfalva (186)	érk.									
		—	—	702	533	745	↑	Módos (167)	ind.		402	153	719		706	1050	936	ind.	Torontálvásárhely	↑									
		—	—	713	545	756	↑	Temesvár-Józsefv. (167)	ind.		350	140	716		721	1107	951	↓	Cserépalja	↓									
		—	—	53	915	—	ind.	Módos (167)	érk.		784	442	915		736	1122	1006	↓	Ferenczhalom	↓									
		433	—	735	600	—	ind.	Módos (167)	érk.		514	841	117	654	746	1132	1015	↓	Torontálalmás	↓									
		454	—	754	621	—	érk.	Szécsány (171, 180)	ind.		455	820	1254	633	805	1155	1038	↓	Pancsova-Józsefváros	↓									
		505	505	802	650	—	ind.	Szécsány (171, 180)	érk.		447	750	1223	544	818	1209	1051	érk.	Pancsova (182)	ind.									
		520	524	816	707	—	↑	Szárca	↑		434	736	1209	530	—	315	—	érk.	Romanpetre (182)	ind.									
		531	535	826	718	—	↑	Ernőháza	↑		423	724	1153	512	—	523	—	↑	Versecz (181)	↑									
		541	545	836	728	—	↑	Pusztakenderes	↑		413	714	1143	502	—	—	—	↑	—	↑									
		556	555	845	739	—	↑	Lázárföld	↑		405	706	1135	454	—	—	—	↑	—	↑									
		609	608	857	752	—	↑	Sándorudvar (179)	ind.		352	652	1121	436	—	—	—	↑	—	↑									
		610	609	900	—	—	↑	Sándorudvar (179)	érk.		311	651	1120	435	—	—	—	↑	—	↑									
		620	619	909	805	—	↑	N.-Becskerek-Gyárt.	ind.		342	641	1110	425	—	—	—	↑	—	↑									
		630	629	918	815	—	↑	Nagybecskerek-bégapart (179, 184)	ind.		333	631	1100	415	—	—	—	↑	—	↑									
		—	635	923	—	—	↑	N.-Becsk. (178, 179)	ind.		—	—	—	—	—	—	—	↑	—	↑									
		—	640	923	—	—	↑	Szeged (178)	ind.		—	—	—	—	—	—	—	↑	—	↑									
		—	1234	238	—	—	↑	Budapest ny. p. u. (178, 172)	ind.		—	—	—	—	—	—	—	↑	—	↑									
		—	715	635	1100	—	↑	Budapest ny. p. u. (178, 172)	ind.		—	—	—	—	—	—	—	↑	—	↑									